

AMR, UNJR si AJADO condamna public sanctionarea sau blamarea in orice fel a judecatorilor si procurorilor care critica intemeiat sistemul judiciar

Judecatorii si procurorii, mai ales membrii CSM, care vorbesc despre problemele reale ale justitiei, despre cauzele care le-au generat si despre posibilele solutii, trebuie sustinuti si incurajati sa vorbeasca, nu blamati ori sanctionati in vreun fel.

Judecatorul Gabriela Baltag, membru CSM, cand a spus anul acesta, cu ocazia participării la bilanțul activității unui tribunal, ca exista magistrati „care mint, care nu spun adevarul societatii” a relatat un fapt dovedit, o realitate.

De exemplu, in anul 2018, cu referire la modificarea Legilor Justitiei, a Codului penal și Codului de procedura penala, judecatori si procurori – inclusiv procurori sefi, cum a fost cazul procurorului-sef al DNA – au spus neadevaruri, deci au indus in eroare nu doar societatea romaneasca, ci si Comisia Europeana, Comisia de la Venetia, statele GRECO, sustinand ca prin modificari a fost incalcata independenta procurorului de caz deoarece procurorul ierarhic superior poate verifica nu doar legalitatea, ci si temeinicia solutiilor dispuse de procurori. Or, in fapt, o asemenea reglementare exista deja in Codul de procedura penala in vigoare si existase si in codul anterior, insusi fostul procuror-sef DNA dand un ordin în acest sens. Potrivit Ordinului 78/23.07.2014, procurorii sefi adjuncti ai DNA examinau din oficiu temeinicia si legalitatea masurilor procesuale si ale solutiilor, altele decat cele de trimitere in judecata, dispuse de procurorii sefi sectie si de procurorii sefi ai serviciilor teritoriale¹.

Sau, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a declarat, în ianuarie 2017, că el nu a semnat niciun fel de protocol cu SRI, că nu are de ce să folosească astfel de ”inginerii care, Doamne Dumnezeule, nu sunt prevăzute de legea penală!”. Însă, la momentul acelei declarații în CSM, semnase de două luni alte două protocoale cu SRI, în locul celor denunțate, protocoale înregistrate la Parchetul General cu două numere de înregistrare diferite și cu conținut diferit².

Acesta sunt doar doua exemple in care judecatori si procurori au indus in eroare opinia publica si institutiile europene.

Justitia din Romania are probleme grave pe care noi, cei din interior, le cunoastem cel mai bine si pe care tot noi, in primul rand, trebuie sa le corectam. Primul pas este insa recunoasterea si asumarea greselilor, nu blamarea celor care le arata.

AMR, UNJR si AJADO au sustinut in mod constant ca orice critica solida, intemeiata pe fapte dovedite sau chiar pe indoieli rezonabile este obligatorie si necesara nu doar pentru sanatatea unui sistem social, ci pentru existenta insasi a democratiei.

Importanta garantarii liberei exprimari a magistratului si a criticilor publice cu privire la realitatile din justitie sunt relevate si de CEDO prin hotararile Baka contra Ungariei si Kudeshkina contra Rusiei, prin care Curtea a retinut, in esenta, ca opiniile exprimate de judecatori în legătură cu buna funcționare a justiției, chestiune de interes public, sunt protejate convențional si ca *“Teama de sancțiuni poate avea un efect descurajator pentru*

¹ <http://www.unjr.ro/2017/09/01/pozitia-unjr-cu-privire-la-possibilitatea-procurorului-ierarhic-superior-de-a-infirma-solutii-apreciate-ca-netemeinice/>

² <https://evz.ro/minciunile-lui-lazar-dezvaluite-de-tudorel-toader-razboi-deschis.html>

judecători în a-și exprima punctele de vedere cu privire la alte instituții publice sau politici publice. Acest efect descurajator se manifestă în detrimentul societății în ansamblul său”.

Concret, judecatorul Gabriela Baltag, la începutul anului, cu ocazia analizei raportului de activitate al Tribunalului Caras-Severin pe anul 2019, raspunzand unor intrebari despre functionarea sistemului judiciar, a spus: *„Este aproape stupefiant sa vezi ca un corp care trebuie sa aduca adevarul la suprafata, minte. De foarte multe ori, nu generalizam, dar avem foarte multe personaje intre noi, nu stim cum se poate, cum este posibil, cum s-a ajuns aici, care mint, care nu spun adevarul societatii”.*

Un judecator de la Tribunalul Neamt a solicitat CSM, in data de 20.02.2020, apararea reputatiei profesionale a intregului corp de magistrati fata de declaratiile doamnei judecator Gabriela Baltag.

Sectia de judecatori, prin hotararea din data de 4.06.2020, *a respins cererea ca inadmisibila*, retinand, asadar, ca este competenta in solutionarea acesteia.

In data de 25.06.2020, Sectia pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât că *„este admisibilă reluarea votului cu privire la punctul 13 de pe ordinea de zi a ședinței Secției pentru judecători din data de 04 iunie 2020”* și, de asemenea, *„a hotărât înaintarea cererii de apărare a autorității judecătorești în ansamblul său Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, spre competență soluționare”.*

Referitor la solutiile sedintei din 25.06.2020, astfel cum au fost publicate pe site-ul CSM, punem, in mod indreptatit, urmatoarele intrebari:

1. Cum s-a „reluat votul” in sedinta Sectiei pentru judecatori din 25.06.2020, cu privire la „punctul 13 de pe ordinea de zi a ședinței Secției pentru judecători din data de 04 iunie 2020” de vreme ce, astfel cum s-a publicat pe site-ul CSM, *punctul 13 a fost solutionat in 4.06.2020*, cererea de aparare a reputatiei intregului corp de judecatori fiind respinsa cu 6 voturi impotriva (2 voturi pentru si o abtinere)?

2. Cum s-a „reluat votul” in 25.06.2020 *asupra unui punct care nu a fost inscris nici pe ordinea de zi publicata inainte de sedinta, nici pe ordinea de zi solutionata in 4.06.2020*, adica pe ordinea de zi aprobata de Sectia pentru Judecatori, conform art. 29 alin. 3 din Legea nr. 317/2004?

3. De vreme ce nu a fost inscrisa pe ordinea de zi a sedintei din 4.06.2020 vreo cerere privind *apararea independentei autoritatii judecatoresti in ansamblul sau*, inseamna ca o astfel de cerere nu a fost formulata, intrucat daca ar fi existat ar fi trebuit publicata, nefacand parte dintre cele exceptate de la includerea in ordinea de zi, exceptiile fiind limitativ enumerate in art. 29 alin. 10 din Legea nr. 317/2004. Publicarea cererii in cadrul ordinii de zi solutionate, se impunea si prin raportare la procedura de transparenta care, conform art. 20 alin. 10 din Legea nr. 317/2004, se aplica si pentru punctele suplimentare pe ordinea de zi.

4. In sedinta din 4.06.2020, doamna judecator Andrea Chis a facut referire la *apararea independentei judecatorilor*, care nu poate fi, nicidecum, asimilata cu *apararea independentei autoritatii judecatoresti in ansamblul sau*, sintagma prevazuta de art. 30 alin. 1 din Legea nr. 317/2004, singura care atrage competenta Plenului CSM. Dar, oricum, un asemenea punct nu a fost inclus pe ordinea de zi, atat timp cat nu a fost publicat pe site-ul CSM, nici ca facand parte din ordinea de zi, nici ca fiind amanat, nici ca fiind solutionat.

5. Prin urmare, pe ce temei s-a „reluat votul” asupra punctului 13, care a fost solutionat in 4.06.2020, si cand, in cadrul „reluarii votului”, punctul de pe ordinea de zi s-a transformat in aparare a independentei autoritatii judecatoresti in ansamblul sau? In sedinta din 25.06.2020, doamna judecator Andrea Chis a facut referire la o cerere scrisa pe care a depus-o dupa sedinta din 4.06.2020. Opinia publica este indreptatita sa cunoasca daca in

acea cerere s-a solicitat *apararea independentei autoritatii judecatoresti in ansamblul sau*. Si daca Raportul Inspectiei Judiciare, care figureaza la punctul 12 al ordinii de zi din 25.06.2020, cu privire la verificarile facute potrivit art. 30 alin. 2 din Legea nr. 317/2004, a privit o cerere de aparare a independentei autoritatii judecatoresti in ansamblul sau. In cazul in care raspunsul este negativ la aceste intrebari, ne punem din nou problema, pe ce temei s-a solutionat o astfel de cerere?

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea 317/2004, Plenul CSM solutioneaza cererile de aparare a independentei autoritatii judecatoresti, in ansamblul sau. In acelasi timp, art. 75 alin. 1 lit. c) din Legea 303/2004 prevede ca Sectia pentru judecatori a CSM are in competenta apararea independentei puterii judecatoresti.

Constitutia Romaniei (cap. VI) prevede ca autoritatea judecatoreasca se compune din instantele de judecata, Ministerul Public si Consiliul Superior al Magistraturii. Dintre acestea, inasa, numai instantele de judecata reprezinta puterea judecatoreasca, deoarece, conform art.124 din Constitutie, numai judecatorii infaptuiesc justitia.

Acesta este motivul pentru care Legea 303/2004 si Legea 317/2004, pe care le-am citat, prevad ca independenta puterii judecatoresti se apara de Sectia pentru judecatori a CSM. Este logic ca judecatorii alesi democratic in CSM, de catre judecatorii din Romania, si doar ei, sa apere reputatia profesionala, independenta functionala a fiecarui judecator si a puterii judecatoresti, in ansamblu, adica a tuturor judecatorilor.

Ce s-a intamplat, in data de 25.06.2020, este ca Sectia pentru judecatori a CSM s-a derobat de obligatiile ce ii reveneau si a trimis cererea Plenului CSM, in care functioneaza nu doar procurori si reprezentanti ai societatii civile, ci si Ministrul Justitiei, sa apere inclusiv independenta puterii judecatoresti.

Subliniem ca limitele in care un judecator se poate exprima, precum si conduita acestuia pot fi verificate si cenzurate doar de catre Sectia pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii, si nicidecum de Plenul CSM din care fac parte, alaturi de procurori, si reprezentanti ai societatii civile, si Ministrul Justitiei. Orice interpretare contrara ce ar permite Plenului CSM sa verifice conduita unui judecator si modul in care acesta a respectat sau nu limitele libertatii sale de exprimare ar insemna o incalcare a independentei justitiei.

Procurorii din CSM vor putea acum vota si vor putea sanctiona un judecator din CSM pentru critici juste pe care acesta le-a adus, iar aceasta stare de lucruri incalca independenta justitiei.

Asociația Magistratilor din România (AMR), Uniunea Națională a Judecătorilor din România (UNJR) si Asociația Judecătorilor pentru Apărarea Drepturilor Omului (AJADO) isi reafirma determinarea de a sustine orice magistrat, judecator ori procuror, care aduce critici intemeiate sistemului judiciar, asemenea critici fiind necesare imbunatatirii functionarii justitiei in interesul fiecarui cetatean.

Jud. dr. Andreea Ciucă
AMR

Jud. Dana Gîrbovan
UNJR

Jud. Florica Roman
AJADO